Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Praktyka zawodowa w szkole podstawowej – nauczanie historii

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów historia - studia nauczycielskie **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Historii i Archiwistyki **Poziom studiów** jednolite magisterskie **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2024/25 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty ogólne/obligatoryjne

Koordynator zajęć	Józef Brynkus
Prowadzący zajęcia	Józef Brynkus

Okres Semestr 7	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Praktyka zawodowa: 60, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Poznanie i pogłębienie przez Studentów znajomości specyfiki historii i jej struktury jako szczególnej dziedziny poznania życia społecznego. Nabycie przez Studentów wiedzy o procedurach edukacyjnych, stosowanych w nich metodach nauczania – uczenia się, środkach dydaktycznych i formach nauczania historii w szkole podstawowej. Poznanie przez Studentów specyfiki nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Opracowanie przez Studentów scenariuszy lekcji, sytuacji dydaktycznych , rozpoznawanie przez studentów trudności edukacyjnych. Przeprowadzenie przez Studentów lekcji w szkole podstawowej.

Wymagania wstępne

Student:
- posiada podstawy wiedzy historycznej obejmującej całość historii od starożytności do współczesności – ze względu na systematyczną edukację historyczną w szkole oraz pozaszkolne historyczne oddziaływania edukacyjne, zna w stopniu zaawansowanym dzieje starożytne i średniowieczne, posiada podstawową wiedzę z zakresu komunikacji i technologii przekazywania informacji w oparciu multimedia. Posiada także wstępną wiedzę z psychologii i pedagogiki ze względu na realizowane z tych dyscyplin kursy.
- opanował podstawowe umiejętności związane z gromadzeniem i przetwarzaniem informacji pozyskiwanych ze źródeł i literatury przedmiotu (poszukiwanie, organizacja, selekcja, analiza, krytyka i interpretacja zawartych w nich informacji), posiada podstawowe umiejętności warsztatu historyka, dostrzega i rozróżnia różne formy przekazu wiedzy o dziejach funkcjonujące w obiegu społecznym, zwłaszcza w odniesieniu do historii najnowszej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student: - zna i posługuje się fachową terminologią z zakresu dydaktyki historii, w szczególności zna zasady poprawnego definiowania celów edukacji historycznej w szkole podstawowej uzależnione od treści nauczania, możliwości percepcyjnych uczniów, społecznych potrzeb, instrumentalizacji zależnej od bieżącej polityki oświatowej władz; - posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod nauczania historii w szkole podstawowej, uwarunkowań ich doboru w zależności od możliwości poznawczych i kształcących ucznia oraz form organizacyjnych nauczania; Student zna procedury osiągania celów edukacji związane z charakterem treści nauczania. Zna różnorodne scenariusze lekcji historii dostępne w przestrzeni publicznej – publikowane tradycyjnie i w sieci elektronicznej; - zna różnice w ujęciach historiograficznych na przykładzie dowolnej tematyki historycznej ujętej w podstawie nauczania – uczenia się historii w szkole podstawowej. Zwłaszcza zna najnowsze sposoby publikowania treści historycznych odnoszących się do dziejów najnowszych; - widzi relacje i zależności między przeszłością a aktualnymi wydarzeniami, dostrzega genezę współczesnych stosunków społecznych w przeszłości, zauważa wpływ wiedzy historycznej na postawy społeczne uczniów –szczególnie zna wpływ wojny na przemiany demograficzne, społeczne polityczne, gospodarcze i kulturowe na świecie.	D.2.W1, O.W14, O.W15, O.W2, O.W4	Projekt indywidualny, Udział w dyskusji, Ćwiczenia w szkole, Zajęcia terenowe, Ćwiczenia praktyczne, Prowadzenie zajęć w szkole - symulacja
Umiejętności:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	Student: - wykorzystuje i analizuje oraz opracowuje sytuacje dydaktyczne na lekcje w oparciu o wybrane źródła historyczne i teksty historiograficzne dotyczące wiedzy z zakresu historii przewidzianej do poznania przez uczniów w trakcie szkolnej nauki. Potrafi określić ich historyczny kontekst i wynikające z tego konsekwencje poznawcze i kształcące, dostrzega ich instrumentalny potencjał i jego skutki dla postawy zainteresowania przeszłością uczniów; - wykorzystuje podstawowe elementy warsztatu badań historyka w zakresie zapoznania z nimi uczniów, przede wszystkim wskazuje uczniom na znaczenie źródła dla opracowania naukowej narracji historycznej i dowolnej opowieści o przeszłości, wykorzystując przy tym dostępne uczniom z domu rodzinnego i środowiska przykłady źródeł: zdjęcia, pamiątki rodzinne, obiekty architektury, a nawet pamiętniki i inne zapiski o charakterze narracyjnym. Jest w stanie przedstawić uczniom na czym polega genealogiczna metoda badań historycznych; - komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk historycznych. Przede wszystkim stosuje pojęcia historyczne w ich dziejowym znaczeniu i kontekście. Potrafi wskazać uczniom przyczynę ich zmienności wynikającą z historycznego kontekstu i współczesnych uwarunkowań (zwłaszcza zastosowanych badań); - określa i potrafi krytycznie ocenić stan swojej wiedzy i umiejętności fachowych z zakresu: przygotowania merytorycznego do nauczania historii, dydaktyki historii, wiedzy psychologiczno-pedagogicznej pozwalającej mu rozwiązywać podstawowe problemy wychowawcze w szkole; - potrafi wykorzystać mapę i oś czasu oraz inne formy chronologicznego i przestrzennego osadzenia w czasie zdarzeń historycznych oraz uświadomić ich znaczenie uczniom dla przestrzennej i chronologicznej orientacji w dziejach.	D.2.U1, D.2.U2, D.2.U3, O.U2, O.U3, O.U5, O.U8	Projekt indywidualny, Udział w dyskusji, Ćwiczenia w szkole, Zajęcia terenowe, Ćwiczenia praktyczne, Prowadzenie zajęć w szkole - symulacja
Kompetencji społecznych:			
K1	Student: - ma świadomość zakresu swojej wiedzy historycznej i umiejętności warsztatowych nauczyciela historii w szkole podstawowej i rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju kompetencji w zakresie fachowym, ogólno humanistycznym, komunikacyjnym, dydaktycznym, pedagogicznym i psychologicznym, jak też kompetencji personalnych i społecznych; - wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych postaw, przede wszystkim podczas stosowanej w szkole podstawowej dyskusji stwarza warunki do ich zademonstrowania; - jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych. Uczy uczniów otwartości na nie. Wskazuje na niebezpieczeństwo wynikające z nietolerancji i nieposzanowania praw człowieka; - potrafi pracować w zespole na różnych stanowiskach, podejmuje się kierowanie małym zespołem i przyjmuje odpowiedzialność za efekty pracy. W tym celu wykorzystuje różne formy nauczania – uczenia się, w tym zespołowego.	D.2.K1, O.K1, O.K4	Projekt indywidualny, Udział w dyskusji, Ćwiczenia w szkole, Zajęcia terenowe, Ćwiczenia praktyczne, Prowadzenie zajęć w szkole - symulacja

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Składniki historii i wiedzy historycznej: fakt (konstatacja faktograficzna), wydarzenie, zjawisko, proces. Rola pozaźródłowej wiedzy w kreowaniu składników wiedzy o historii i jej wpływ na nauczanie historii. Historia jako obraz przeszłości. Elementy opisu faktografii; czas i przestrzeń – przedstawienie tych elementów historii w treściach nauczania (podstawa programowa, podręcznik), Ogólne i autonomiczne zasady nauczania i ich przestrzeganie w edukacji historycznej, Historia jako nauka, przedmiot nauczania w szkole, podział historii, kryteria podziału – egzemplifikacja i wyjaśnienie treści historycznych w nauczaniu – narzędzia tych działań w edukacji historycznej, zadania szkoły w prezentacji obrazu przeszłości. Aktualne podręczniki historii dla szkoły podstawowej – budowa zewnętrzna i wewnętrzna, role i funkcje podręcznika. Aktualnie obowiązująca podstawa programowa do nauczania historii w szkole podstawowej – jej założenia, treść i wykładnia: ministerialna, publicystyczna i popularyzacyjna – szkolna, znaczenie podstawy dla organizacji pracy nauczyciela historii. Cele edukacji historycznej w szkole podstawowej i ich zmienność - źródła formułowania celów: podstawa programowa, programy i podręczniki historii, osobowość ucznia, oczekiwania społeczne, polityczne i ideologiczne, stan nauki historycznej, możliwość ich osiągnięcia w wyniku procesu nauczania – cele operacyjne, etapowe, perspektywiczne i ogólne. Sposoby definiowania celów i ich instrumentalizacja. Środki dydaktyczne w nauczaniu historii; podręcznik, środki symboliczne (mapa, diagramy), materiał ilustracyjny – jego znaczenie w kształtowaniu wiedzy i umiejętności uczniów (obrazy, karykatury, zdjęcia). Standardowe i niestandardowe metody nauczania historii w szkole podstawowej: opis, opowiadanie, praca pod kierunkiem, rozmowa nauczająca (pogadanka), tzw. metody i techniki aktywne. Lekcja historii – budowa – ogniwa lekcji i ich znaczenie dla pracy uczniów i nauczyciela, typy lekcji, konspekt lekcji historii – różnorodność konspektów.	W1, U1, K1	Praktyka zawodowa

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Praktyka zawodowa	Projekt, Praca w grupie, Gry dydaktyczne, Ćwiczenia, Ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Praktyka zawodowa	Warunki zapisane w instrukcji realizacji praktyk z historii na poziomie szkoły podstawowej

Literatura

Obowiązkowa

1. Dydaktyka historii. Nowe perspektywy, red. D. Konieczka-Śliwińska, PWN 2023. Aktualna podstawa programowa. Aktualne programy i podręczniki stosowane w nauczaniu historii w szkole podstawowej.

Dodatkowa

1. Obraz, dźwięk i smak w edukacji historycznej, t. VII, red. S. Roszak, M. Strzelecka i A. Wieczorek, Toruń 2010; Sanojca K., Historyczne gry dydaktyczne – rozrywka, regionalizm, refleksja, Wrocław 2018, Tradycja i mity w edukacji historycznej w dobie reformy, t. I, red. S. Roszak, M. Strzelecka, M. Ziółkowski, Toruń 2004; Wizualizacje historii, t. IX, red. S. Roszak, M. Strzelecka i A. Wieczorek, Toruń 2012.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Praktyka zawodowa	60
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut